

Motion till riksdagen

1988/89:A209

av Rosa-Lill Wählstedt m. fl. (s)

Företagshälsovården

Arbetsskadorna utgör ett allvarligt samhällsproblem. Trots en hög ambitionsnivå och stora satsningar på förebyggande och rehabiliterande åtgärder är problemen i snabb tillväxt. Hittills under innevarande decennium har antalet anmälda skador - främst arbetssjukdomarna - ökat med ca 20 %. Expansionen av de offentliga utgifterna för arbetsskador och närrelaterade problemområden är ännu mer markerad. Under de tre åren 1987-89 väntas en utgiftsökning från 37 till 52 miljarder - en ökning med 43 %.

En bidragande orsak till den negativa utvecklingen ligger i bristen på samordning av redan tillgängliga resurser. Aktörerna på arbetsmiljöområdet agerar inte sällan oberoende av varandra. Angelägenheten av en bättre samordning påpekas i såväl rehabiliteringsutredningens betänkande som direktiven till arbetsmiljökommissionen.

Förhållandet gäller inte minst företagshälsovårdsorganisationen. Antalet enheter är stort, för närvarande 860, mestadels med låg grad av organiserad samverkan och kontinuerligt erfarenhetsutbyte.

Företagshälsovårdens splittring i många enheter och bristen på samordning dem emellan visar sig i den låga insatsnivån vad gäller kvalificerat utvecklings- och utbildningsarbete. Varken ekonomiska resurser eller erforderlig vetenskaplig kompetens ryms inom de små enheterna. Samtidigt är behovet av kvalificerat utvecklings- och utbildningsarbete stort och växande. Detta framgår inte minst av de inledningsvis anförda siffrorna.

Behovet av kvalificerade utvecklings- och utbildningsinsatser i anslutning till företagshälsovården har uppmärksammats på ett fåtal håll. Ett intressant exempel är Metodicum i Örebro.

Metodicum är en stiftelse, startad 1983, med Örebro läns landsting och Högskolan i Örebro som huvudmän. Dess huvuduppgift är att stödja företagshälsovårdens förebyggande arbetsmiljöarbete.

I detta syfte har stiftelsen byggt upp en referensdatabank med resultaten från för närvarande ca 200 000 standardiserade hälsoundersökningar inom företagshälsovården, omfattande drygt 150 yrkeskategorier.

Materialet äger ett betydande intresse långt utanför Örebroområdet. För företagshälsovården i hela landet är det värdefullt att ha tillgång till validerade mätmetoder och tillförlitligt referensmaterial vid tolkning av lokala undersökningar och uppgörande av lokala åtgärdsprogram. Det kan därför sägas vara ett allmänintresse att institutioner med denna inriktning och kompetens ges tillfälle att utveckla de angivna servicefunktionerna gentemot företagshälsovården.

Det är därför önskvärt att institutioner av denna typ ges tillfälle till en långsiktig kompetensuppbyggnad oberoende av kommersiella villkor. För närvarande är verksamheten helt beroende av finansiering via betalda uppdrag. Detta gör dels att angelägna utvecklings- och forskningsuppdrag ställs åt sidan, dels att systematiken i arbetet störs, dels att tjänsterna förbehålls de ekonomiskt starka.

Utvecklingsarbetets finansiering bör därför vara offentlig. Olika offentliga finansieringsvägar kan diskuteras. En möjlig väg är att låta en del av samhällsstödet till företagshälsovården, för närvarande ca 300 kr. per anställd och år, specialdestineras till utvecklingsarbetet. 10 kr. per anställd och år, dvs. drygt 3 procent av samhällsstödet, skulle ge en god bas för etablerande av de erforderliga samordnings-, utvecklings- och utbildningsfunktionerna gentemot företagshälsovården.

Förslagsvis skulle etablerandet kunna ske i anslutning till de verksamheter på arbetsmiljöområdet som redan är under utveckling, förutom i Örebro med Metodicum och yrkesmedicinska kliniken också i Luleå och Växjö.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av samordning och utvecklingsarbete inom företagshälsovården och om möjligheterna att finansiera utvecklingsarbetet genom omfördelning av disponibla resurser.

Stockholm den 19 januari 1989

Rosa-Lill Wåhlstedt (s)

Sture Ericson (s)

Maud Björnemalm (s)

Håkan Strömberg (s)

Ulla Samuelsson (s)